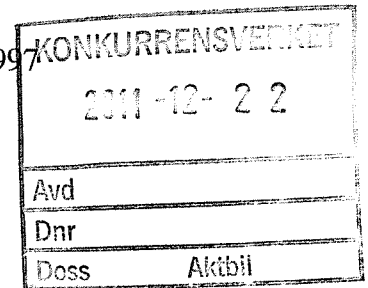

KLAGANDE

1. Arvika-Eda Taxitransporter AB, 556277-1997
Järnvägsstationen
671 31 Arvika

2. Karlstad Taxitransporter AB, 556823-4420
Bidevindsgatan 3
652 21 Karlstad

Ombud för 1 och 2:

Advokat Fredrik Linder och jur. kand. Mikael Dubois
Hamilton Advokatbyrå
Box 715
101 33 Stockholm

MOTPARTER

1. Värmlandstrafik AB
Tallbacksvägen 2
684 30 Munkfors

Ombud:

Advokat Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 3460
103 69 Stockholm

2. Tuwa Specialtransport Svealand AB, 556750-3213
Rausvägen 687
260 33 Påarp

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 12 juli 2011 i mål nr 2285-11,
se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår Arvika-Eda Taxitransporter AB:s överklagande.

Kammarrätten bifaller Karlstad Taxitransporter AB:s överklagande och beslutar att upphandlingen avseende körområde 4 ska rättas på så sätt att Tuwa Specialtransport Svealand AB:s anbud inte ska beaktas.

Kammarrättens interimistiska beslut den 21 juli 2011 upphör därmed att gälla.

YRKANDEN M.M.

Arvika-Eda Taxitransporter AB och Karlstad Taxitransporter AB yrkar att kammarrätten beslutar att upphandlingen avseende körområde 1 och 4 ska rättas på så sätt att Tuwa Specialtransport Svealand AB:s anbud inte beaktas. Bolagen anför följande.

Vad som i upphandlingen avses med behörig person förklaras och definieras i punkterna 1.1 och 1.3 i anbudsformuläret. Dessa punkter ska läsas tillsammans med punkterna A2.6.2 och A2.6.7 i förfrågningsunderlaget. Det framgår därmed att behörig person i upphandlingens mening är behörig firmatecknare.

Tuwas anbud är undertecknat av Anders Wahlén. Han blev behörig firmatecknare för Tuwa den 30 december 2010 och därmed först efter tiden för anbudets undertecknande. Tuwas anbud uppfyller därför inte skallkravet om att anbudet ska undertecknas av behörig firmatecknare.

Även om skallkravet ska anses avse undertecknande av behörig person, som inte behöver vara behörig firmatecknare, har Anders Wahlén inte varit behörig att underteckna anbudet i egenskap av verkställande direktör för Tuwa. Ingivande av anbud i upphandlingen har varit av mycket stor betydelse för Tuwa och har därmed inte legat inom den löpande förvaltningen.

För att skaderekvivet i 16 kap. 2 § (2007:1091), förkortad LOU, i dess lydelse före den 15 juli 2010, ska anses uppfyllt är det tillräckligt att en anbudsgivares möjligheter till framgång i en upphandling har minskat på grund av att den upphandlande myndigheten har gjort sig skyldig till en överträdelse av LOU. Det krävs inte att konstaterade brister i upphandlingen faktiskt har medfört eller kan komma att medföra att anbudsgivaren inte vinner upphandlingen. Till följd av att Värmlandstrafik AB inte har diskvalificerat Tuwas anbud från utvärderingen, har Värmlandstrafik agerat i strid med förfrågningsunderlaget, likabehandlingsprincipen och transparensprincipen.

Enligt tilldelningsbeslut nr 2 den 19 maj 2011 ligger Tuwa före Karlstad Taxitransporter avseende körområde 4. Karlstad Taxitransporter riskerar därmed att lida skada till följd av överträdelsen. Arvika-Eda har inte haft klagorätt avseende förvaltningsrättens dom den 12 juli 2011 i målen avseende Klässbols Taxi AB:s och Mikael Liljegrens anbud. Enligt tilldelningsbeslut nr 2 ligger båda dessa anbud och Tuwas anbud före Arvika-Edas anbud avseende körområde 1. Eftersom ett nytt tilldelningsbeslut ska ses som ett senare led i upphandlingsförfarandet kan tilldelningsbeslutet fortfarande ändras, antingen av Värmlandstrafik själva eller efter överprövning. Resultatet kan därför fortfarande bli att en annan leverantör antas för körområde 1 än den som anges i tilldelningsbeslut nr 2. Det står därmed klart att Arvika-Eda riskerar att lida skada i LOU:s mening. Omständigheten att inget avtal ännu har slutits tyder på att även Värmlandstrafik anser att det går att ändra resultatet i tilldelningsbeslutet.

Arvika-Eda och Karlstad Taxitransporter åberopar ett antal kammarrättsavgöranden.

Värmlandstrafik AB anser att Arvika-Edas överklagande ska avslås alternativt avvisas och att Karlstad Taxitransporters överklagande ska avslås. Värmlandstrafik anför följande.

Kravet om undertecknande av anbud innebär att anbudet ska vara undertecknat av behörig person. Det finns inte något krav i förfrågningsunderlaget att anbudsgivare ska ge in bevis om att den som undertecknat anbudet är behörig.

Tuwas anbud är undertecknat av styrelseledamoten och verkställande direktören Anders Wahlén. Det har inte funnits någon anledning att ifrågasätta hans rätt att som behörig person underteckna anbudet.

Det är normalt att företag lämnar anbud på flera objekt och att endast något av dem antas. I detta fall har körområde 2 och 3 tilldelats ett annat företag. I enlighet med domen den 12 juli 2011 avseende Klässbol Taxis och Mikael Liljegrens anbud ska upphandlingen rättas genom att dessa anbud ska beaktas avseende körområde 1. Tuwa kommer därför att tilldelas endast körområde 4 motsvarande en omsättning om cirka 14,5 miljoner kr. Anders Wahlén var verkställande direktör och hade utsetts till ensam firmatecknare och det har då varit rätt att godta hans underskrift såsom bindande för bolaget.

Arvika-Eda och Karlstad Taxitransporter kan inte anses komma att lida skada till följd av att Anders Wahlén vid tidpunkten för anbudets undertecknande möjligen utåt sett inte var behörig att underteckna anbudet, eftersom Tuwas styrelse i oktober 2010 var enig om hans firmateckningsrätt. Vid avtalets tecknande kommer det kontrolleras att den som undertecknar avtalet är behörig. Frågan om giltigheten av ett anbud rör därför i praktiken inte övriga anbudsgivare, utan endast den upphandlande myndigheten och respektive anbudsgivare. Övriga anbudsgivare lider inte någon skada om det först vid avtalstecknandet skulle visa sig att den som undertecknat anbudet inte var behörig och att anbudsgivaren inte står fast vid anbudet. Tilldelningen får då göras om.

Av tilldelningsbeslut nr 2 framgår avseende körområde 1 att, utöver Tuwas anbud, både Klässbols Taxis och Mikael Liljegrens anbud ligger före Arvika-Edas anbud. Om kammarrätten förordnar om rättelse inom körområde 1 kommer den rättelsen att bara omfatta Tuwa. Det nya tilldelningsbeslutet avseende körområde 1 kommer därför endast att vara en förnyad verkställighet av förvaltningsrättens dom i redan lagakraftvunnen del samt verkställighet av kammarrättens dom såvitt avser Tuwa. Arvika-Eda kan därför inte anses skadelidande i LOU:s mening.

Värmlandstrafik åberopar Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 september 2011 i mål nr 2210-11.

Tuwa Specialtransport Svealand AB anser att överklagandena ska avslås och anför följande. Det finns inte något stöd i förfrågningsunderlaget för att det är ett absolut villkor att anbudet ska vara undertecknat av behörig firmatecknare. Tuwas anbud är på det sätt som föreskrivs i förfrågningsunderlaget undertecknat av behörig person, behörig företrädare och behörig firmatecknare. Det ligger inom den verkställande direktörens behörighet och befogenhet att i all löpande verksamhet företräda Tuwa. Att avge bindande anbud i upphandlingen är ett exempel på sådan löpande verksamhet. Arvika-Eda och Karlstad Taxitransporter kan dessutom inte anses ha lidit skada.

Kammarrätten har den 21 juli 2011 beslutat att upphandlingen inte får avslutas beträffande körområdena 1 och 4 innan något annat har beslutats.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bakgrund

Av tilldelningsbeslut nr 1 den 10 januari 2011 framgår att Värmlandstrafik avseende körområde 1 har rangordnat anbuden i följande ordning:

- 1) Klässbol Taxi
- 2) Mikael Liljegren
- 3) Peter Hahn (ogiltigt anbud)
- 4) Tuwa (ogiltigt anbud)
- 5) Arvika-Eda

samt att anbudet från Klässbols Taxi har antagits.

Av samma tilldelningsbeslut framgår att Värmlandstrafik avseende körområde 4 har rangordnat anbuderna i följande ordning:

- 1) Tuwa (ogiltigt anbud)
- 2) Karlstad Taxitransporter

samt att Karlstad Taxitransporters anbud har antagits.

Arvika-Eda och Tuwa ansökte om överprövning av tilldelningsbeslutet. Förvaltningsrätten beslutade i dom den 12 maj 2011 att upphandlingen inte fick avslutas förrän den rättats dels genom att Klässbol Taxis och Mikael Liljegrens anbud avseende körområde 1 skulle förkastas, dels genom att Tuwas anbud avseende körområde 4 skulle beaktas. Domen har vunnit laga kraft.

Värmlandstrafik har i tilldelningsbeslut nr 2 den 19 maj 2011 antagit anbuderna från Tuwa avseende både körområde 1 och 4. Arvika-Eda och Karlstad Taxitransporter m.fl. ansökte om överprövning av tilldelningsbeslutet. Förvaltningsrätten har i den nu överklagade domen avslagit ansökan från Peter Hahn om att hans anbud avseende körområde 1 ska beaktas, samt beslutat att upphandlingen inte får avslutas förrän den rättats på så sätt att en ny utvärdering avseende körområde 1 genomförs där anbuderna från Klässbols Taxi och Mikael Liljegren ska beaktas. Domen har i dessa delar vunnit laga kraft.

Hur ska skall-kravet avseende anbudets undertecknande tolkas?

Den första frågan är hur skall-kravet avseende anbudets undertecknande ska tolkas och om Tuwas anbud kan anses uppfylla detta krav.

I förfrågningsunderlaget anges att anbudet ska vara undertecknat av *behörig person* (punkten A2.6.2). Vidare anges att anbudet ska vara komplett och innehålla efterfrågade uppgifter och bilagor (punkten A2.6.7). Anbudsformuläret är en bilaga till förfrågningsunderlaget, där uppgifter om anbudsgivaren och dennes ombud ska lämnas (punkterna 1.1 och 1.3). Formuläret ska undertecknas av *behörig firmatecknare*.

Vad som i förfrågningsunderlaget avses med att anbudet ska vara underskrivet av behörig person får anses definierat i anbudsformuläret. Genom lydelsen har Värmlandstrafik ställt ett skall-krav att anbudet ska undertecknas av behörig firmatecknare.

Tuwas anbud är undertecknat av bolagets verkställande direktör Anders Wahlén. Han har inte i den egenskapen haft rätt att teckna bolagets firma och har därmed inte på den grunden haft behörighet att underteckna anbudet, se 8 kap. 29 och 36 §§ aktiebolagslagen (2005:551), förkortad ABL.

Ett bemyndigande att utse en firmatecknare har verkan från den tidpunkt då anmälan om bemyndigandet kom in till Bolagsverket eller från den senare tidpunkt som har angetts i bemyndigandet, 8 kap. 38 § ABL.

Vid det konstituerande styrelsemötet i Tuwa den 27 oktober 2010 beslutades att firman tecknas av styrelsen samt av Anders Wahlén ensam. Av registerutdrag från Bolagsverket framgår att ändringen av firmateckningsrätten kom in till Bolagsverket den 30 december 2010. Först från detta datum var Anders Wahlén behörig firmatecknare för bolaget och alltså inte när han skrev under anbudet den 15 december 2010. Tuwas anbud har

då inte uppfyllt skall-kravet om underskrift. Genom att inte utesluta Tuwas
anbud har Värmlandstrafik därmed brutit mot 1 kap. 9 § LOU.

Är skaderekvisitet uppfyllt?

En ytterligare förutsättning för ingripande enligt LOU är att Värmlands-
trafiks överträdelse har medfört att Arvika-Eda och Karlstad Taxitransporter
lidit eller kan komma att lida skada.

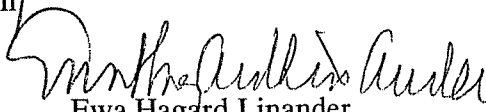
Arvika-Eda har lämnat anbud i upphandlingen avseende körområde 1 och
Karlstad Taxitransporter har lämnat anbud avseende körområde 4. Genom
förvaltningsrättens dom i den del den vunnit laga kraft och genom
Värmlandstrafiks rangordning avseende körområde 1 ligger Arvika-Eda
först på tredje plats när Tuwas anbud inte beaktas. Arvika Eda kan då inte
anses ha lidit eller komma att lida skada till följd av Värmlandstrafiks
agerande. Arvika Edas överklagande ska därför avslås.

Avseende körområde 4 ligger Karlstad Taxitransporter däremot på första
plats när Tuwas anbud inte beaktas. Karlstad Taxi får därmed anses ha lidit
eller komma att lida skada till följd av att Värmlandstrafiks överträdelse av
LOU. Karlstad Taxitransporters överklagande ska därför bifallas och
upphandlingen avseende körområde 4 rättas på så sätt att Tuwas anbud inte
ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Stefan Holgersson

Ann-Marie Holmstedt

Ewa Hagard Linander
referent

/Charlotte Ljung

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2011-07-12
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
2285-11 E
2293-11 E
2310-11 E
2323-11 E

SÖKANDE

1. Arvika-Eda Taxitransporter AB, 556277-1997 (mål nr 2285-11)
2. Karlstad Taxitransporter AB, 556823-4420 (mål nr 2285-11)

Ombud för 1 och 2:

Advokat Fredrik Linder och jur. kand. Mikael Dubois
Hamilton Advokatbyrå Stockholm HB
Box 715
101 33 Stockholm

3. Klässbols Taxi AB, 556602-8733 (mål nr 2293-11)
4. Peter Hahn, 741105-2413 (mål nr 2310-11)
5. Mikael Liljegren, 621005-6237 (mål nr 2323-11)

Ombud för 3, 4 och 5:

Advokat Henrik Nilsson
Advokatfirman Allians
Järnvägsgatan 9 C
652 25 Karlstad

MOTPART

Värmlandstrafik AB

Ombud:

Advokat Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 3460
103 69 Stockholm

PART (mål nr 2285-11)

Tuwa Specialtransport Svealand AB, 556750-3213
Rausvägen 687
260 33 Påarp

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

Dok.Id 38013

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 568 651 12 Karlstad	Rådhuset, Stora torget	054-14 85 00 E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se	054-14 85 30	måndag – fredag 08:00-16:00

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna om överprövning från Arvika-Eda Taxitransporter AB och Karlstad Taxitransporter AB (mål nr 2285-11) samt från Peter Hahn (mål nr 2310-11).

Förvaltningsrätten beslutar att Värmlandstrafik AB inte får avsluta upphandlingen förrän rättelse vidtagits på så sätt att ny utvärdering avseende körområde 1 genomförts varvid anbudet från Klässbols Taxi AB och Mikael Liljegren ska beaktas (mål nr 2293-11 och 2323-11).

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 27 maj 2011 upphör i och med denna dom att gälla (mål nr 2285-11).

BAKGRUND

Värmlandstrafik AB (Värmlandstrafik) har inlett en upphandling avseende "Samhällsbetalda transporter 2010-10-18". Upphandlingen genomförs i form av öppet förfarande enligt LOU och avser fyra körområden. Av underrättelse om tilldelningsbeslut den 10 januari 2011 framgår bland annat att Värmlandstrafik beslutat anta anbud från Klässbols Taxi AB (Klässbols Taxi) för körområde 1 och från Startplattan 157 167 (numera Karlstad Taxitransporter AB; Karlstad Taxi) för körområde 4.

Arvika-Eda Taxitransporter AB (Arvika-Eda Taxi) och Tuwa Specialtransport Svealand AB (Tuwa) ansökte om överprövning och förvaltningsrätten beslutade i dom den 12 maj 2011 i mål nr 260-11 att Värmlandstrafik inte fick avsluta upphandlingen förrän den rättats dels på så sätt att Klässbol Taxis och Mikael Liljegrens anbud avseende körområde 1 förkastats, dels på så sätt att Tuwas anbud tas i beaktande avseende körområde 4.

I domskälen anförde förvaltningsrätten att Klässbols Taxis anbud inte uppfyllt skall-kravet på att vara undertecknat av behörig person och att Mikael Liljegren inte uppfyllt skall-kravet på att styrka tillräckliga ekonomiska resurser samt att Tuwa till följd av en uppenbar felskrivning beträffande körområde 4 borde fått tillfälle att rätta den oriktiga uppgiften.

Enligt upphandlingens förfrågningsunderlag punkt A2.6.2 ska anbud vara *undertecknat av behörig person* och utformat enligt anbudsformuläret. I anbudsformuläret anges under punkterna 1.1 och 1.3 vid platserna för undertecknande: ”*Underskrift av behörig firmatecknare*” respektive ”*Undertecknad av behörig firmatecknare*”.

I nytt tilldelningsbeslut den 19 maj 2011 har Värmlandstrafik antagit Tuwa som entreprenör för körområde 1 och 4. Av beslutet framgår att Klässbols Taxi, Mikael Liljegren och Peter Hahn, vilka haft lägre anbud än Tuwa, bedömts ha lämnat ogiltiga anbud beträffande körområde 1.

YRKANDEN M.M.

Arvika-Eda Taxi och Karlstad Taxi yrkar att upphandlingen avseende körområde 1 och 4 ska rättas på så sätt att anbudet från Tuwa inte får beaktas på grund av att det inte undertecknats av *behörig person*.

Klässbols Taxi, Peter Hahn och Mikael Liljegren yrkar att upphandlingen avseende körområde 1 ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs varvid deras anbud ska beaktas.

Värmlandstrafik bestrider bifall till ansökningarna från Arvika-Eda Taxi, Karlstad Taxi och Peter Hahn samt uppger att bolaget varken kan bestrida eller medge ansökningarna från Klässbols Taxi och Mikael Liljegren.

Tuwa uppger att dess anbud undertecknats av *behörig person* på sätt som föreskrivs i förfrågningsunderlaget.

Förvaltningsrätten har den 27 maj 2011 i mål nr 2285-11 beslutat att Värmlandstrafik tills vidare inte får avsluta upphandlingen avseende körområde 1 och 4.

PARTERNAS TALAN

Arvika-Eda Taxi och Karlstad Taxi

Av formuleringarna i punkt 1.1 och punkt 1.3 i anbudsformuläret framgår otvetydigt att kravet på undertecknande av anbud ska uppfyllas genom att *behörig firmatecknare* för anbudsgivaren undertecknar anbudet. Tuwas anbud har undertecknats av Anders Wahlén som vid tidpunkten för undertecknandet och ingivandet av Tuwas anbud inte haft behörighet att ensam teckna Tuwas firma. Anbudet är därför inte undertecknat av *behörig firmatecknare* och strider därmed mot skall-kraven i A2.6.2 samt 1.1 och 1.3 i anbudsformuläret och skulle rätteligen ha diskvalificerats från deltagande i utvärderingen. Firmateckningsrätten är skild från verkställande direktörs befogenhet att sköta den löpande förvaltningen i bolaget. Dessutom kan, med hänsyn till Tuwas storlek i förhållande till upphandlingens art och omfattning, ett undertecknande av ett anbud i en upphandling av aktuell omfattning inte anses ligga inom den löpande förvaltningen av bolaget.

Klässbols Taxi

Vem som är *behörig person* måste vara upp till en anbudsgivare att avgöra och det bör även framhållas att något krav på bevisning i någon form inte har kopplats till det aktuella skall-kravet. Behörigheten för Roger Larsson att underteckna anbudet kan därför ha uppstått på flera sätt, bl.a. genom den fullmakt som är dagtecknad den 22 januari 2006. Den styrker behörigheten för Roger Larsson och ska därför beaktas vid bedömningen av huruvida Klässbols Taxi uppfyllt skall-kravet i punkten A2.6.2.

Peter Hahn

Hans anbud har uteslutits på den grunden att han inte fyllt i samtliga uppgifter i anbudsformuläret 1.3 avseende uppgift om kvalitetsansvarig, miljöansvarig samt brandskyddsansvarig. Han bedriver en enskild firma vilket är väl känt av Värmlandstrafik. Att någon annan än han då skulle vara kva-

litetsansvarig, miljöansvarig och brandskyddsansvarig är helt uteslutet. Det är fråga om ett uppenbart förbiseende att inte fylla i dessa uppgifter. Enligt hans uppfattning kan inte anbudsformuläret innefatta skall-krav. Det är således uppenbart att han måste ha haft rätt att komplettera anbudet.

Mikael Liljegren

Något krav på styrkande av lånehandlingar eller att revisorsintyg skulle bifogas anbudet kan inte utläsas av förfrågningsunderlaget. Av Transportstyrelsens blanketter kan däremot utläsas att en privatpersons uppgifter om ekonomi i näringsverksamhet kan styrkas med ett periodbokslut som inte är äldre än två månader. Det var på det sättet han styrkte uppgifterna avseende näringsverksamheten. Hans ekonomiska ställning avseende näringsverksamheten var tillräckligt god för att inte den privata delen skulle behöva styrkas. Vidare har Transportstyrelsen den 20 december 2010 meddelat att han uppfyller kraven för att erhålla trafiktillstånd.

Värmlandstrafik

I sak är det inte någon skillnad mellan att anbudet ska vara undertecknat av *behörig person* eller *behörig firmatecknare*. Tuwas anbud har undertecknats av styrelseledamoten och verkställande direktören Anders Wahlén. Tuwa har bekräftat att Anders Wahlén när han undertecknat anbudet den 15 december 2010 varit behörig firmatecknare samt som bevis på detta fogat protokoll från konstituerande styrelsemöte den 27 oktober 2010. I andra hand gör Värmlandstrafik gällande att Anders Wahlén som verkställande direktör varit behörig firmatecknare att underteckna anbudet eftersom anbudsgivning måste anses som en löpande förvaltningsåtgärd.

I fråga om Peter Hahns anbud är det inte fråga om uppenbar felskrivning eller andra uppenbara fel. I stället är det så att anbudet inte varit komplett. Peter Hahn har inte lämnat uppgift om vem som är kvalitets-, miljö- samt brandskyddsansvarig trots att det av anbudsformuläret framgår att dessa uppgifter ska lämnas. Det framgår även av A2.6.2 i de administrativa föreskrifterna att anbudet ska vara utformat enligt anbudsformuläret. Den omständigheten att han bedriver enskild firma innebär inte med nödvändighet att han är den som kommer att vara ansvarig i nämnda avseenden.

Värmlandstrafik har i mål nr 260-11 som sin mening förklarat att bolaget ansett att Mikael Liljegrens anbud uppfyllt ställda krav. Förvaltningsrätten har i sin dom den 12 maj 2011 kommit till motsatt slut. Värmlandstrafik har inte överklagat förvaltningsrättens dom. Mot nämnda bakgrund anser Värmlandstrafik att det inte är lämpligt att i detta mål redovisa någon inställning till yrkandet. I fråga om inställning till sakuppgifter får Värmlandstrafik hänvisa till vad bolaget anfört i mål nr 260-11.

Tuwa

Tuwa åberopar i huvudsak samma omständigheter som Värmlandstrafik framhållit beträffande behörighet att teckna bolagets firma.

DOMSKÄL

I målen är fråga om en upphandling som inletts före den 15 juli 2010, varav följer att LOU ska tillämpas i sin lydelse dessförinnan.

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 2 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 11 kap. 2 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. De krav på kapacitet som ställs upp ska framgå av annonsen om upphandling.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i mål nr 2285-11 är om Tuwas anbud uppfyller skall-kravet i A2.6.2 om att vara undertecknat av *behörig person*. Sökandena i målet gör gällande att kravet till följd av vad som anges i anbudsföreläggandet innebär

att anbudet ska vara undertecknat av *behörig firmatecknare* som framgår av registrering hos Bolagsverket medan Värmlandstrafik anser att det inte är någon skillnad i sak mellan de båda uttrycken. Vidare anser Värmlandstrafik att undertecknande av anbudet omfattas av Anders Wahléns behörighet att som verkställande direktör sköta den löpande förvaltningen i bolaget, se 8 kap. 29 § aktiebolagslagen (2005:551), ABL.

Syftet med skall-krav om undertecknande av *behörig person*, liksom andra uttryck för sådan behörighet, exempelvis *behörig firmatecknare* och *behörig företrädare*, torde vara att varje anbudsgivare ska vara bunden av sitt anbud vid avlämnandet och inte i efterhand kunna avgöra om en anbudsgivare ska stå för ett anbud eller inte. Enligt förvaltningsrättens mening är uttrycket *behörig person* vidare än *behörig firmatecknare*, då det senare uttrycket synes vara begränsat till den firmateckning som framgår av Bolagsverkets registrering. Mot bakgrund härav anser förvaltningsrätten att skall-kravet innebär att anbud ska vara undertecknat av *behörig person* i den vidare betydelsen och inte begränsat till *behörig firmatecknare*. Att det senare uttrycket använts i anbudsbilagan föranleder inte någon annan bedömning då det inte kan antas ha haft någon nämnvärd betydelse för principerna om likabehandling och transparens.

Anders Wahlén har vid undertecknande av anbudet den 15 december 2010 inte varit behörig firmatecknare i den mening som avses i 8 kap. 35 § ABL med att teckna bolagets firma. Att styrelsen dessförinnan beslutat att firman, vid sidan av styrelsen, tecknas av Anders Wahlén ensam föranleder inte någon annan bedömning då detta bemyndigande haft verkan först från och med den 30 december 2010, jfr 8 kap. 38 § ABL. Frågan är då om han varit behörig att som verkställande direktör underteckna anbudet. Av registerutdrag från Bolagsverket framgår att verksamhetsföremålet för Tuwa är att bedriva taxirörelse, färdtjänst, godstransport och fordonsuthyrning jäm-

te därmed förenlig verksamhet. Utgångspunkten är därmed att undertecknande av anbud avseende transporter av nu aktuellt slag omfattas av Anders Wahléns behörighet som verkställande direktör enligt 8 kap. 29 § ABL. Det har inte heller framkommit att det föreligger sådana omständigheter beträffande Tuwas verksamhet eller uppdragets omfattning som innebär att anbudet måste undertecknas av styrelsen. Med hänvisning till vad som anförts om syftet med skall-kravet *behörig person* och vad som i övrigt framkommit i målet finner förvaltningsrätten att Tuwas anbud uppfyllt det kravet. Ansökan ska därmed avslås i mål nr 2285-11.

Även i mål nr 2293-11 är frågan om aktuellt anbud (Klässbols Taxi) uppfyller skall-kravet på att vara undertecknat av *behörig person*. Det är ostriktigt och framgår av fullmakt den 22 januari 2006 att Roger Larsson varit behörig att ensam ingå avtal och lämna anbud för Klässbols Taxi. Av registreringsbevis för bolaget framgår att styrelsen består av Roger Larsson, ordförande, och Tommy Fahlstad, samt att det varit dessa båda som undertecknat fullmakten. Förvaltningsrätten konstaterar att Roger Larsson varit behörig att underteckna anbudet och finner med hänvisning till vad som anförts ovan att anbudet uppfyller skall-kravet i A2.6.2 att vara undertecknat av *behörig person*. Ansökan från Klässbols Taxi ska därmed bifallas på så sätt att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse vidtagits varvid anbudet från Klässbols Taxi ska beaktas.

Beträffande Peter Hahn (mål nr 2310-11) är frågan om han ska ges möjlighet att komplettera sitt anbud med i anbudsformuläret efterfrågade uppgifter om kvalitets-, miljö- och brandskyddsansvariga personer under avtalsperioden. Såsom Värmlandstrafik framhållit är det inte fråga om att rätta uppenbara felskrivningar utan att komplettera anbudet med uppgifter som saknas. Förvaltningsrätten anser även att det inte är uppenbart att Peter Hahn ska vara utsedd som ansvarig person i nämnda avseenden enbart till

följd av att han driver enskild näringsverksamhet. Förvaltningsrätten finner därför att en komplettering av anbudet skulle innebära en otillåten särbehandling. Vid angivna förhållanden ska Peter Hahns ansökan avslås.

I mål nr 2323-11 är frågan om Mikael Liljegren har uppfyllt förfrågningsunderlagets skall-krav beträffande ekonomiska resurser. Av A2.6.2 och svar under anbudstiden framgår att anbud ska innehålla underlag för Transportstyrelsens prövning av tillräckliga ekonomiska resurser enligt yrkestrafiklagen (1998:490) samt att blanketten ska vara fullständigt ifylld av anbudsgivaren och att underlaget kommer att prövas av Värmlandstrafik. Kraven på eget kapital, likviditet och soliditet ska vara uppfyllda i enlighet med kraven i 2 kap. 9 § yrkestrafiklagen. I nämnda paragraf anges att den som söker trafiktillstånd ska ha tillräckliga ekonomiska resurser för att på ett tillbörligt sätt kunna starta och driva företaget samt att vid prövningen härav främst likviditet och soliditet ska beaktas.

Av Transportstyrelsens blankett framgår att den som söker utökat trafiktillstånd, vilket det här är fråga om, ska fylla i uppgifterna i blanketten avseende privat ekonomi och ekonomi i näringsverksamhet. Vidare anges att uppgifter som lämnas om privat ekonomi ska styrkas med intyg, kopia av lånehandlingar och senaste låneavi m.m. samt att uppgifter om ekonomi i näringsverksamhet styrks med årsredovisning/årsbokslut, periodbokslut (inte äldre än två månader). Intyg av auktoriserad eller godkänd revisor godtas också.

Hänvisningen i A2.6.2 till Transportstyrelsens blankett innebär att kraven på att styrka uppgifter om anbudsgivarens ekonomi på det sätt som föreskrivs i Transportstyrelsens blankett utgör ett skall-krav. Att de handlingar som ska styrka uppgifter om ekonomin ska inges tillsammans med anbudet får också anses klart. Frågan är emellertid om kravet ska tolkas så strikt att

varje avsaknad av bestyrkande underlag medför att kravet inte är uppfyllt. Enligt förvaltningsrättens mening bör skall-kravet nyanseras på så sätt att konsekvenserna av att uppgifter inte styrks av handlingar i första hand blir att dessa uppgifter inte ska läggas till grund för prövningen av anbudsgivarens ekonomiska resurser. Ett krav på ingivande av handlingar utöver vad behövs för att konstatera att anbudsgivaren uppfyller kraven på tillräckliga ekonomiska resurser torde vara alltför långtgående och därmed strida mot principen om proportionalitet.

Såvitt framkommit i målet har Transportstyrelsen den 20 december 2010 beviljat Mikael Liljegren sökt trafiktillstånd och därmed funnit att han uppfyller de krav på ekonomiska resurser som föreskrivs i 2 kap. 9 § yrkestrafiklagen. Enligt Värmlandstrafiks svar på frågor under anbudstiden har det varit tillåtet att lämna anbud utan trafiktillstånd för erforderligt antal fordon men att trafiktillstånd ska redovisas senast den 1 februari 2011 (fråga 34 och 35). Vidare har Värmlandstrafik i sin prövning funnit att Mikael Liljegren uppfyller ställda krav på ekonomiska resurser. Vid en översiktlig beräkning av Mikael Liljegrens likviditet och soliditet framgår att han uppfyller de krav som kan ställas även utan beaktande av de uppgifter vilka han inte styrkt med intyg eller andra handlingar.

Förvaltningsrätten finner därför att det inte framkommit annat än att hans anbud uppfyller skall-kravet i A2.6.2 och att det därmed saknas grund för att utesluta honom från utvärderingen. Hans ansökan ska således bifallas på så sätt att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse vidtagits varvid anbudet från Peter Liljegren ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Anders Österlin

Lagman

Målet har föredragits av förvaltningsrättsjuristen Göran Wirdéus

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och ges in i original samt innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.